

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr SAMFAK 2011/65

Antagning av excellent lärare vid Samhälls- vetenskapliga fakulteten

Reviderat beslut

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden 2015-10-15

Innehållsförteckning

Antagning av excellent lärare vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten	3
Pedagogisk skicklighet	3
Behöriga sökande	3
Process	3
Rekryteringsgruppen för lektorsärenden	4
Ansökan	4
Kriterier för bedömning	5
Pedagogisk erfarenhet	5
Fokus på studenternas lärande	5
Fördjupning i det egna ämnesområdet	5
Utveckling över tid	6
Ekonomiska incitament	6

Antagning av excellent lärare vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten

I *Pedagogiskt program för Uppsala universitet* betonas att universitetspedagogisk kompetens, engagemang och pedagogisk skicklighet ska ha ett uttalat meritvärde för befattningar där pedagogisk verksamhet ingår. Universitetet ska på olika sätt visa alla lärare att det lönar sig att satsa tid på att utveckla den egna lärarrollen och undervisningen, och universitetet har bl.a. beslutat att skapa ett särskilt karriärsteg för skickliga lärare. I de av rektor antagna *Riktlinjer för antagning av excellent lärare* (dnr 2010/1842) anges att benämningen excellent lärare ska användas för lärare som uppnått en högre nivå av pedagogisk skicklighet. I dessa riktlinjer uppdras åt områdes-/fakultetsnämnderna att utforma kompletterande riktlinjer som ska gälla inom respektive verksamhet. Nedan preciseras de riktlinjer som gäller för den Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Pedagogisk skicklighet

Modellen för pedagogiskt belöningsystem innebär att en högre nivå av pedagogisk skicklighet införs, som skiljer sig avsevärt från grundnivån. Den centralt beslutade beteckningen för denna nivå är *excellent lärare*. Vad som krävs för att uppnå den högre nivån av pedagogisk skicklighet framgår av fastställda bedömningskriterier som utgår från den definition och de kriterier för pedagogisk skicklighet som gäller enligt *Anställningsordningen för Uppsala universitet*. Samhällsvetenskapliga fakulteten har därutöver preciserat vad som gäller för att uppnå excellensnivån inom fakulteten. Möjligheten att antas som excellent lärare kommer ur behovet av att skapa en möjlig karriärväg för personer som utmärkt sig i sin lärargärning vid vårt universitet, och därmed starkt bidragit till en högkvalitativ utbildning. För att antas som excellent lärare räcker det således inte att man exempelvis som universitetslektor fullgjort sin undervisning på ett bra sätt, utan det ställs högre krav på den pedagogiska verksamheten vilket framgår av följande anvisningar.

Behöriga sökande

Av rektors riktlinjer framgår att enbart tillsvidareanställda lärare¹ (universitetsadjunkt, universitetslektor eller professor) vid Uppsala universitet kan antas som excellent lärare.

Process

Ansökningstillfällen för att prövas som excellent lärare erbjuds årligen. Prövningen av ansökan utförs av den Samhällsvetenskapliga fakultetens rekryteringsgrupp för lektorsärenden. Sakkunnigutlåtande för varje ärende ska inhämtas från två pedagogiskt sakkunniga², varav en från ett annat lärosäte. Med pedagogisk sakkunnig avses inte enbart personer med examen i pedagogik, utan även personer som har särskilt didaktiskt kunnande eller på olika sätt har utmärkt sig som goda pedagoger (genom utmärkelser, befordran e.d.). Minst en av de sakkunniga ska ha sin vetenskapliga kompetens inom det ämnesområde som den sökande tillhör. De sakkunnigas utlåtanden inges till fakultetens rekryteringsgrupp för lektorsärenden, som ansvarar för dessa frågor och som fattar beslut efter delegation från fakultetsnämnden. Vid avslag kan förnyad ansökan inlämnas tidigast tre år efter beslutet.

¹ I enlighet med i *Anställningsordningen för Uppsala universitet* fastställda lärarkategorier.

Rekryteringsgruppen för lektorsärenden

Den Samhällsvetenskapliga fakultetens rekryteringsgrupp för lektorsärenden tillsätts av fakultetsnämnden i början av varje mandatperiod. Gruppen består av fyra lärarrepresentanter, en doktorand och en student (exkl suppleanter). Dessa har i uppdrag att pröva den sökandes pedagogiska meritering utifrån inskickade handlingar och sakkunnigutlåtanden. Yttrande om ansökan och förslag på sakkunniga inhämtas från berörd institution (genom prefekten) och därpå utser rekryteringsgruppen sakkunniga.

Rekryteringsgruppen kan vid behov besluta att bedömningen av meriterna ska kompletteras med intervju och pedagogiska prov.

Ansökan

Ansökan ska innehålla följande:

- CV (meritsammanställning) inkluderande:
 - pedagogisk verksamhet,
 - pedagogisk utbildning,
 - undervisningsadministration,
 - pedagogiskt ledarskap
 - ev. pedagogiska utmärkelser,
 - läromedelsframställning,
 - annat pedagogiskt utvecklingsarbete

I CV bör samtliga dessa delar av den sökandes pedagogiska meritering sammanställas. Det räcker dock med en redovisning i punktform i denna del. *Utförligare kommentarer och resonemang bör ges i de reflektioner som efterfrågas i den pedagogiska meritportföljen (nedanstående punkt)*. I CV efterfrågas således en överskådlig redogörelse och dokumentation av den sökandes pedagogiska verksamhet.

- Pedagogisk meritportfölj omfattande 10–12 sidor som innehåller:
 - Reflektion över lärande och undervisning (s.k. pedagogisk grundsyn). Denna del kan exempelvis innehålla följande underrubriker:
Pedagogiska utgångspunkter och mål: Vad vill du som lärare och hur har du kommit fram till detta? Diskutera utifrån din syn på kunskap och lärande, utbildningens roll (t. ex. i samhället), studenternas roll och reflektera kring lärandemiljö, utvecklingen i högre utbildning, lag och förordning etc.
Min utveckling som lärare - hur har du utvecklats som lärare över tid?
Tankar om framtiden – hur vill du utveckla ditt/verksamhetens pedagogiska arbete och din egna pedagogiska kompetens i framtiden?
 - Beskrivningar med exempel ur den egna pedagogiska praktiken i förhållande till den pedagogiska grundsynen. Exempelen bör omfatta: kursstruktur, kursutveckling, handledningserfarenhet, information och instruktion till studenter, föreläsningar samt form för examination och examinationsuppgifter. Urvalet av exempel ska spegla sådana teman som är viktiga utifrån den egna pedagogiska grundsynen.

Notera att vid bedömning av pedagogisk skicklighet är det i första hand pedagogisk kvalitet som beaktas. Även undervisningens omfattning, såväl bredd som djup, tillmäts betydelse. Vidare ska förmåga att planera, initiera, leda och utveckla utbildning och undervisning, liksom förmåga att forskningsanknyta undervisningen sett utifrån forskning i det aktuella ämnet, ämnesdidaktik och högskolepedagogik tillmäts betydelse. Därtill beaktas förmåga till interaktion om högskolepedagogiska frågor med aktörer inom och utom universitetet ingår i den pedagogiska skickligheten.

- Redogörelse för vetenskaplig meritering där fördjupningen i det egna ämnesområdet framgår.
- Redogörelse för hur forskningsanknytningen i undervisningen säkerställs.
- Redogörelse för på vilket sätt den egna pedagogiska praktiken vilar på vetenskaplig grund.
- Redogörelse för samverkan med det omgivande samhället.
- Studierektorsintyg som redogör för innehåll och omfattning av den sökandes undervisning samt övergripande kommentarer om de studentomdömen som den sökande har fått i de fall det är möjligt.
- Prefektintyg som styrker att den sökandes institution ställer sig bakom ansökan.

Kriterier för bedömning

Vid prövningen om en sökande når upp till den högre nivån av pedagogisk skicklighet (*excellent lärare*) kommer de sakkunniga och rekryteringsgruppen förhålla sig till nedan angivna kriterier. Vägledande blir således huruvida den sökande i sin ansökan visar på kvaliteter som framgår av det följande.

Pedagogisk erfarenhet

- Den sökande ska ha undervisningserfarenhet från högskola/universitet motsvarande minst fem års heltidsarbete.
- Den sökande har en sådan omfattning i sin undervisningserfarenhet att vederbörande har undervisat och examinerat på flera nivåer, på olika kurser och med hjälp av olika undervisningsformer. I denna del ska handledningserfarenhet också beaktas.
- Den sökande har dokumenterad erfarenhet av undervisningsadministration, samarbeten över institutionsgränser eller genom deltagande i utbildningsdiskussioner på fakultets- eller universitetsövergripande nivå.

Fokus på studenternas lärande

- Den sökandes pedagogiska grundsyn och pedagogiska verksamhet utgör en integrerad helhet.
- Den sökande fungerar väl i sin pedagogiska praktik i relation till studenterna.
- Den sökande samverkar med andra med utbyte av erfarenheter om ämnesrådets didaktik dokumenterat som deltagande i kurser, seminarier, konferenser och publikationer.

Fördjupning i det egna ämnesområdet

- Den sökande har omfattande och fördjupade kunskaper om sitt ämnesområde, vilket exempelvis kan uppvisas genom vetenskaplig publicering, produktion av läromedel eller återkommande förnyelse av kurslitteratur.
- Den sökande håller sig uppdaterad inom sitt ämnesområde genom att hålla sig à jour med den vetenskapliga diskussionen inom området, och genom deltagande i seminarier och konferenser.
- Den sökande reflekterar över sitt ämnesområde, dess specifika innehåll och kunskapskrav samt hur detta ska påverka det pedagogiska arbetet och studenternas lärande.

Utveckling över tid

- Den sökande strävar i sin pedagogiska verksamhet, medvetet och systematiskt, efter att utveckla studenternas lärande och deras förmåga att lära.
- Den sökande ska reflektera över sin hittillsvarande undervisande verksamhet, och vilka lärdomar som den har genererat för det fortsatta arbetet som lärare.
- Den sökande har idéer och planer för fortsatt ämnesdidaktiskt utvecklingsarbete.

Ekonomiska incitament

När lärares pedagogiska skicklighet bedöms vara excellent höjs månadslönen med motsvarande summa som för docent. Institutionen ersätts för denna kostnad som ett schablonmässigt tillskott till anslaget för grundutbildning och utbildning på avancerad nivå.

Dnr 2010/1842

Riktlinjer för antagning av excellent lärare

Fastställda av rektor 2011-12-06 (ändrade 2012-05-15)

Riktlinjer för antagning av excellent lärare

Utgångspunkter

Enligt *Mål och strategier för Uppsala universitet*¹ ska universitetet bedriva forskning och utbildning av högsta kvalitet. Det innebär bland annat att studenterna ska erbjudas miljöer där de kan utvecklas till kunniga, kritiskt tänkande, kreativa och ansvarskännande individer.

Undervisning med kompetenta lärare som är både vetenskapligt och pedagogiskt skickliga utgör en förutsättning.

I *Pedagogiskt program för Uppsala universitet*² betonas att universitetspedagogisk kompetens, engagemang och skicklighet ska ha ett uttalat meritvärde för befattningar där pedagogisk verksamhet ingår. Universitetet ska på olika sätt visa lärare att det lönar sig att utveckla sin pedagogiska kompetens och sin undervisning. Av det pedagogiska programmet framgår också att universitetet ska införa lämpliga former för bedömning av lärares pedagogiska skicklighet och att ett system för sådan bedömning ska innehålla incitament för lärare att meritera sig pedagogiskt. De bedömningsgrunder för pedagogisk skicklighet som anges i universitetets regelverk ska utgöra grund för detta system.

Riktlinjer

Benämningen excellent lärare används för lärare som uppnått en högre nivå av pedagogisk skicklighet. Denna nivå skiljer sig tydligt från grundnivån, på liknande sätt som docent skiljer sig från doktorsexamen. Den engelska benämningen är Excellent Teacher.³

Respektive områdes-/fakultetsnämnd uppdras att utforma kompletterande riktlinjer i enlighet med föreliggande *Riktlinjer för antagning av excellent lärare*.

Respektive områdes-/fakultetsnämnd ska precisera kraven för antagning av excellent lärare. Kraven ska omfatta bedömningsgrunderna för pedagogisk skicklighet så som de framgår av *Anställningsordning för Uppsala universitet*⁴. Lärare ska dokumentera sina meriter i en pedagogisk meritportfölj. Bedömningen av meriterna kan kompletteras med intervju och pedagogiska prov.

För att fungera som incitament för utveckling av utbildning och undervisning ska områdes-/fakultetsnämndens kompletterande riktlinjer utformas så att de främjar engagemanget hos den enskilda läraren såväl som lärarens institution. När en lärare har antagits som excellent lärare ska en schablonmässig höjning av månadslönen ske (jfr docentantagning).

Enbart tillsvidareanställda lärare⁵ (universitetsadjunkt, universitetslektor eller professor) vid Uppsala universitet kan antas som excellent lärare.⁶ Ansökningstillfälle ska erbjudas minst en

gång per år. Prövningen av ansökan ska utföras av en arbetsgrupp⁷ som inrättats av respektive områdes-/fakultetsnämnd. Sakkunnigutlåtande för varje ärende ska inhämtas från två pedagogiskt sakkunniga, varav en från annat lärosäte. Minst en av de sakkunniga ska ha sin vetenskapliga kompetens inom det ämnesområde som sökande tillhör. Arbetsgruppen lämnar förslag inför beslut i områdes-/fakultetsnämnd. Vid avslag kan förnyad ansökan inlämnas tidigast ett år efter beslutet.

De ändrade⁸ riktlinjerna träder i kraft den 1 juli 2012 och ska utvärderas för hela universitetet 2014.

1 UFV 2007/1478

2 UFV 2007/670

3 Vid Lunds universitets är motsvarande benämning *Excellent Teaching Practitioner* vid Mälardalens högskola och Karolinska institutet *Excellent lärare*.

4 UFV 2010/1842

5 I enlighet med i Anställningsordning för Uppsala universitet, fastställda lärarkategorier.

6 Medicinska fakulteten kan precisera särskilda regler för de personer som är anställda av landstinget men ändå i hög grad är aktiva inom undervisningen vid universitetet.

7 I arbetsgruppen ska studentrepresentanter ingå.

⁸ Ändringen innebär att följande mening utgått ur riktlinjerna: För den som antagits som excellent lärare krävs ingen ytterligare behörighetsprövning av den pedagogiska skickligheten vid ansökan om ny anställning, befordran eller docentur vid Uppsala universitet.